

Aanvraag toets macrodoelmatigheid bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands

9 juli 2024

Inhoud

1. Basisgegevens instelling	3
2. Basisgegevens opleiding	3
3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma	4
3.1 Inleiding	4
3.2 De opleiding	4
4. Doelgroep van de opleiding	5
5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden	5
6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding	7
7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte	7
7.1 Inleiding	7
7.2 Doelmatigheidsonderzoek	7
7.3 Arbeidsmarktbronnen	8
7.3.1 Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt.....	8
7.3.2 Overige arbeidsmarktbronnen landelijk en regionaal.....	9
8. Analyse bestaand aanbod en inschatting verwante instroom	11
9. Noodzaak tot start nieuwe opleiding	12
10. Aansluiting instellingsprofiel	13
11. Afstemming en samenwerking	14
Bijlagen	16

1. Basisgegevens instelling

Naam instelling	Hogeschool Saxion
BRIN-code	23AH
KvK-nummer	38024938
Contactpersonen	<u>Contactpersoon College van Bestuur</u> [REDACTED] <u>Contactpersoon opleiding</u> [REDACTED] <u>Contactpersoon Programma Aanvraag Nieuwe Opleidingen</u> [REDACTED]
Contactgegevens	Hogeschool Saxion Academie voor Pedagogiek en Onderwijs Postbus 70.000 7500 KB Enschede [REDACTED]

2. Basisgegevens opleiding

Kenmerk aankondiging	A23-012
Naam	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands
Oriëntatie	Hbo
Niveau	Bachelor
Vormen	Deeltijd
Gemeente waar de opleiding wordt gevestigd	Deventer
Taal	Nederlands
Studielast	240 EC
Studieduur	4 jaar
Beroepsvereisten	Geen
Capaciteitsbeperking	Geen
Beoogde startdatum	September 2025
ISAT-code (indien bekend)	35198
RIO-(sub)onderdeel	6 Onderwijs
ISCED-rubriek (optioneel)	0110 Onderwijs

3. Inhoud opleiding en onderwijsprogramma

3.1 Inleiding

De Academie voor Pedagogiek en Onderwijs (APO) is voornemens om een tweedegraadslerarenopleiding Nederlands te starten. De opleiding zal worden aangeboden vanuit Deventer. De particuliere hogeschool Saxion Next verzorgt vanuit deze lesplaats al jaren de onbekostigde tweedegraadslerarenopleiding Nederlands in deeltijd voor studenten die al een lesbevoegdheid hebben op hbo- of wo-niveau (pabodiploma, eerste- of tweedegraadsbevoegdheid). De afgelopen jaren bedraagt de gemiddelde instroom van deze opleiding 30 studenten per jaar. De studenten worden via een vakinhoudelijk en vakdidactisch verkort traject opgeleid tot tweedegraadsleraar Nederlands. Centraal staat hierbij het vakmanschap. In die zin is het een bewuste keuze geweest om 'onvolledige' opleidingen te verzorgen. Echter, na het beëindigen van de landelijke experimenten met flexibilisering van deeltijdonderwijs is er nu geen wettelijke basis meer om deze onvolledige lerarenopleidingen aan te bieden. Daarom kiezen we er nu voor om voor deze opleiding bekostiging aan te vragen en deze daarmee ook als een volledige opleiding te gaan aanbieden.

De tweedegraadslerarenopleiding Nederlands willen we onderbrengen in de Lerarenacademie van Saxion, waar alle deeltijdopleidingen voor leraren worden aangeboden. Samen met de Pabo, die al sinds 1877 in Deventer wordt aangeboden, en de tweedegraadslerarenopleiding wiskunde ontstaat dan een brede deeltijd Lerarenacademie voor onderwijsprofessionals én voor zij-instromers in het onderwijs. Dit is een uniek concept met als doelstelling om op termijn ook andere deeltijd lerarenopleidingen hierbij te laten aansluiten, zoals een Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) en eerstegraadslerarenopleidingen. In deze brede lerarenacademie bestaat voor alle opleidingen een brede generieke kennisbasis (pedagogisch-didactisch), een keuze naar schoolsoort (primair onderwijs – voortgezet onderwijs) en een keuze naar vak. Belangrijke voordelen zijn dat studenten zich kunnen oriënteren op een schoolsoort en vak. Zij kunnen (keuze)modulen volgen bij andere opleidingen van de Lerarenacademie. Ook bestaat de mogelijkheid dat studenten in relatief korte tijd een tweede bevoegdheid halen.

We verwachten door dit concept van samenwerking en afstemming van opleidingen meer studenten te interesseren voor een lerarenopleiding in het algemeen en de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands in het bijzonder. Het sluit aan bij verschillende zorgen en trends die in het onderwijs zichtbaar zijn: de arbeidsmarkttekorten in het onderwijs en de veranderende eisen en behoeften van (toekomstige) onderwijsprofessionals.

Door de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands bekostigd aan te bieden, kan Saxion blijven voorzien in de vraag naar deze opleiding en blijven we professionals afleveren ten behoeve van het onderwijs in onze regio. Gezien de tekorten aan tweedegraads leraren Nederlands is dit van groot belang.

3.2 De opleiding

De tweedegraadslerarenopleiding Nederlands beschrijft startbekwaamheid in leeruitkomstgebieden die aansluiten bij het opleidingsprofiel, de drie landelijk vastgestelde bekwaamheidseisen en de kennisbasis voor de tweedegraadslerarenopleidingen. Met deze leeruitkomstgebieden sluiten we aan bij het landelijk kader dat door alle lerarenopleidingen wordt gehanteerd (www.lerarenvoormorgen.nl).

Het onderwijsaanbod van de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands is gericht op het realiseren van leeruitkomsten met de landelijk vastgestelde kennisbasis als onderlegger (www.10voordeleraar.nl). De kennisbasis wordt vastgesteld per opleiding en bestaat uit drie delen. Het eerste en tweede deel betreffen het generieke, ook wel het pedagogisch-didactische deel van de opleiding. Het eerste deel is voor alle lerarenopleidingen gelijk, het tweede is gericht op schoolsoort (in dit geval de tweedegraads sector). Het derde deel gaat over de vakinhoud, in dit geval de kennisbasis voor de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands.

Pedagogisch-didactisch deel tweedegraadslerarenopleiding (deel 1 en 2):

- Pedagogisch handelen
- (Vak)didactisch handelen
- Onderzoekend handelen

- Professionele identiteit

Kennisbasis Nederlands, de vakinhoudelijke kennis van de opleiding (deel 3):

- (Vak)inhoudelijke expertise

In de tweedegraadslerarenopleiding komen in elke fase van het curriculum de drie delen van de kennisbasis aan de orde: de onderdelen uit het generieke deel 1 en 2 en de vakinhoudelijke kennisbasis Nederlands van deel 3. Daarbij ligt in de eerste fase van de opleiding meer nadruk op de domeinen van de generieke delen. In de tweede fase ligt de nadruk op het vakinhoudelijke deel Nederlands van deel 3. Daarnaast onderscheiden we een lijn voor de praktijk (werkplekleren) waarbinnen studenten stagelopen of werken, zij hun (praktijk)onderzoek doen en hun professionele identiteit verder ontwikkelen. Tijdens de studie werkt de student aan vakinhoudelijke en didactische kennis. De 12 modules van de opleiding zijn:

Grammatica en spelling	Taalvaardigheden en taalproblemen
Algemene taalwetenschap	Literatuurgeschiedenis
Moderne letterkunde	Jeugdliteratuur
Poëzie	Onderwijskunde
Nederlands in context	Schriftelijke taalvaardigheid
Argumentatieleer	Mondelinge taalvaardigheid

Tijdens het werkplekleren leert de student die kennis te vertalen naar de eigen lessen in het tweedegraads vakgebied. In de laatste fase toont de student de vereiste kennis, houding en bekwaamheid aan in het afstudeerdossier.

4. Doelgroep van de opleiding

Saxion bedient vijf doelgroepen met deze tweedegraadslerarenopleiding Nederlands. De eerste doelgroep bestaat uit studenten die al een bachelor of masteropleiding hebben afgerond maar nog geen lesbevoegdheid hebben. De tweede doelgroep bestaat uit studenten die al een lesbevoegdheid hebben en een tweede bevoegdheid willen halen. De derde doelgroep bestaat uit studenten die een mbo-achtergrond hebben zoals onderwijsassistenten, pedagogische medewerkers of instructeurs. De vierde doelgroep bestaat uit afgestudeerde studenten van een Ad-opleiding Pedagogisch Educatief Professional. Tenslotte bestaat de vijfde doelgroep uit studenten die zich breed binnen het onderwijs willen inzetten doordat ze tijdens de opleiding aan de Lerarenacademie de pabo én tweedegraadslerarenopleiding combineren (zgn. bi-diplomerings).

5. Beroeps-/arbeidsmarktprofiel afgestudeerden

In de periode januari tot en met februari 2024 is door Tien organisatieadvies onderzoek verricht naar de arbeidsmarktbehoefte voor een bekostigde deeltijd bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands¹. Dit onderzoek is gecombineerd met een onderzoek naar de arbeidsmarktbehoefte voor een bekostigde deeltijd bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding wiskunde. Het onderzoeksrapport combineert beide arbeidsmarktfragen; déze aanvraag betreft alleen de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands.

Het doelmatigheidsonderzoek heeft tot doel inzicht en overzicht te verwerven over de vraagstelling met betrekking tot de benodigde professionals, kwalitatief en kwantitatief, nu en de komende jaren. Daarom is gekozen voor een combinatie van kwalitatief onderzoek door middel van interviews en kwantitatief onderzoek met enquêtes. De interviews met werkgevers aangevuld met enquêtes geven inzicht in ontwikkelingen en percepties in het veld en de potentiële arbeidsmarkt vraag. De resultaten van de enquêtes onder professionals (leraren) in het veld geven een overzicht van de potentiële instroom in de opleiding. Tijdens de interviews zijn respondenten gevraagd aan te geven welk beroeps- en arbeidsmarktprofiel afgestudeerden hebben. Wij zetten hieronder uiteen welke antwoorden respondenten zoal gaven, in de vorm van quotes.

¹ Hogeschool Saxion – Arbeidsmarktonderzoek Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde – 21 juni 2024 Tien organisatieadvies, 14 juni 2024 (bijlage 1)

Uit de interviews komt naar voren dat alle organisaties/respondenten expliciet aangeven dat zij het zonder meer een goede zaak vinden als deze opleiding in een bekostigde variant wordt aangeboden.

"Het is heel goed om deze opleiding nu ook bekostigd aan te bieden. Zeker wanneer het lukt om hiermee de goede doelgroepen aan te boren." (Isendoorn College)
"Het is goed dat deze opleiding er komt als bekostigde opleiding." (Veluwse Onderwijsgroep)
"Het is goed dat deze opleiding er komt, zeker ook in relatie tot de toenemende arbeidsmarktcrachte." (Etty Hillesum Lyceum)
"Het is goed dat deze opleiding er komt. Het moet meer mensen mogelijk gemaakt worden om deze opleiding te volgen." (ROC van Twente)
"Het is goed dat deze opleiding er komt. Er is zeker vraag naar nieuwe instroom. Wij hebben behoefte aan vakbekwame en bevoegde docenten." (SOTOG)
"Het is goed dat deze opleiding er komt. Wij zijn gebaat bij goede docenten." (Arkelstein)
"Het is goed dat deze opleiding er komt. Er is zeker behoefte aan meer opleidingsplaatsen, ook in relatie tot de afstand." (Twents Carmel College)

Opleiding vult een leemte in de regio

"Het is goed dat deze opleiding er komt. Die zijn er nog niet op deze manier in de regio." (ROC Aventus/Aventus Academie)
"In de regio zijn er niet zo veel van dit soort opleidingen." (Carmel College)
"Het is heel goed dat deze opleiding nu ook hier in de regio wordt aangeboden." (Het Stormink)
"Een grotere vijver in deze regio is zeer wenselijk." (Twents Carmel College)
"Het is goed dat deze opleiding straks als bekostigde opleiding wordt aangeboden door Saxion. Qua afstand en voedingsgebied (ook ten opzichte van Windesheim en de HAN) is dit een goede zaak." (VOTA)

Dubbele bevoegdheden zijn gewenst

"Dubbele bevoegdheden zijn zeer gewenst." (Isendoorn College)
"Er is een toenemende behoefte aan dubbele bevoegdheden en aan team bevoegdheden. Brede inzetbaarheid wordt dé oplossing." (Veluwse Onderwijsgroep)
"Scholen worden steeds enthousiaster over docenten met dubbele bevoegdheden." (VOTA)

Meer en nieuwe doelgroepen (Pabo'ers, onderwijsassistent, zij-instromers)

"Het moet meer mensen mogelijk gemaakt worden om deze opleiding te volgen. Daarom is het goed om een veel bredere doelgroep aan te spreken." (ROC van Twente)
"Deze is mogelijk ook interessant voor instructeurs." (Arkelstein)
"Wij hebben veel medewerkers met een Pabo-achtergrond, die nu Nederlands en rekenen geven. Een deel daarvan heeft de lerarenopleiding bij Saxion Next gevolgd." (ROC Aventus/Aventus Academie)
"Een groot deel van de nieuwe instroom/doelgroep bestaat uit Pabo-studenten. Daardoor staan er ook onbevoegde docenten voor de klas (...). Het is van belang dat het curriculum van de opleiding echt op het benodigde VO-niveau zit. Dit is te meer van belang, omdat veel studenten eerst een pabo-opleiding hebben gedaan." (Bonhoeffer College)
"Bij Saxion Next volgen vooral studenten met een Pabo-opleiding de tweedegraadslerarenopleidingen. Dat is een goede ontwikkeling. De overlap tussen primair- en voortgezet onderwijs wordt steeds interessanter. Ook in relatie tot formele bevoegdheidseisen. Saxion moet deze beweging meenemen in de nieuwe opleidingen." (Carmel College)
"In de onderbouw van het vmbo en in het Praktijkonderwijs zijn er veel docenten met een Pabo-opleiding die nog niet altijd een tweedegraads bevoegdheid hebben (...) Er wordt steeds meer gewerkt met zij-instromers (...) Bij EHL zijn er zeker doelgroepen voor deze opleiding: docenten die een tweede bevoegdheid willen halen en zij-instromers." (Etty Hillesum Lyceum)
"Ook Pabo'ers zijn een goede doelgroep. Pabo'ers zijn vaak zo goed, omdat op de Pabo heel goed gedifferentieerd wordt (naar leerlingenpopulatie en doelgroepen)." (Isendoorn College)
"Binnen Het Stormink is er zeker een doelgroep voor deze opleiding: medewerkers met een Pabo-opleiding en docenten die een tweede bevoegdheid willen halen." (Het Stormink)

"Ook onderwijsassistenten en medewerkers met een Pabo-opleidingen zijn een interessante doelgroep voor deze lerarenopleiding." (Veluwe Onderwijsgroep)

"Er staan nu ook mensen met een Pabo-opleiding en zij-instromers voor de klas. De doelgroep voor de opleiding is dan ook breed." (Veluws College Walterbosch)

"De opleiding moet een brede doelgroep aanspreken: zij-instromers, mbo-4 opgeleide medewerkers, huidige docenten die een tweede bevoegdheid willen halen, Pabo'ers." (VOTA)

Beroepsprofiel

De opleiding heeft in overleg met het werkveld het volgende beroepsprofiel opgesteld voor de Tweedegraads leraar Nederlands:

In ons beroepsbeeld stellen we de persoon als leraar centraal, hij of zij is het fundament, de kern van het beroep. De persoon die leraar is 'kleurt' de rollen die hij als onderwijsprofessional uitvoert. De tweedegraads leraar Nederlands is vakinhoudelijk bekwaam, vakdidactisch bekwaam en pedagogisch bekwaam. Een bekwame leraar Nederlands is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap, die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

6. Geschatte instroom in de nieuwe opleiding

Uit het doelmatigheidsonderzoek van Tien organisatieadvies onder scholieren en professionals (zie pagina 34, bijlage 1) blijkt dat een Tweedegraadslerarenopleiding Nederlands een jaarlijkse instroom van circa 22 studenten per jaar kan verwachten.

7. Onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte

7.1 Inleiding

De behoefte op de arbeidsmarkt aan een bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands wordt in deze aanvraag onderbouwd aan de hand van de resultaten uit het doelmatigheidsonderzoek en aan de hand van arbeidsmarktbronnen.

7.2 Doelmatigheidsonderzoek

Zowel voor het kwalitatieve als voor het kwantitatieve onderzoek zijn geselecteerde populaties bevestigd, waarbij een evenwichtige spreiding is aangebracht over de relevante categorieën: grotere en kleinere scholen. Zowel in het kwalitatieve werkveldonderzoek als in de kwantitatieve werkgeversenquête zijn daartoe respondenten in verschillende domeinen bevestigd, zowel voortgezet onderwijsinstellingen als ROC's. De respondenten zijn gespreid over deze segmenten. Daarmee is voldoende 'probleemrepresentativiteit' gewaarborgd. Dat wil zeggen dat de resultaten een voldoende betrouwbare afspiegeling geven van de gehele populatie om een onderbouwd antwoord te geven op de vraag naar de arbeidsmarktbehoefte.

In totaal zijn 15 organisaties geïnterviewd en hebben 16 werkgevers, 68 werknemers en 177 scholieren de enquêtes ingevuld. We hebben ons in dit arbeidsmarktonderzoek gericht op de Saxion regio, waar in totaal 39 onderwijsinstellingen werkzaam zijn in de domeinen.

De geselecteerde scholen en instellingen zijn of kunnen werkgevers worden van afgestudeerden van deze opleiding. De geïnterviewde werkgevers hadden allen invloed op het aannamebeleid van de eigen organisatie. In bijlage 5 van het doelmatigheidsonderzoek (zie bijlage 1) zijn de namen van de instellingen, de functies van de respondenten en hun antwoorden vermeld, zodat de resultaten van zowel de interviews als de enquêtes als navolgbaar en relevant beoordeeld kunnen worden. Eventuele dubbelingen in de kwantitatieve data (respondenten die zowel geïnterviewd zijn en die de enquête hebben ingevuld) zijn verwijderd. In de interviews bleken zowel de visie op de relevante ontwikkelingen als de (naar het oordeel van de respondenten) vereiste

competenties over de hele linie een gedeeld beeld op te leveren. Methodisch is daarmee voldoende ‘saturatie’ ontstaan om de uitkomsten van het onderzoek als betrouwbaar te beoordelen.

De geïnterviewde en geënquêteerde werkgevers geven aan behoefte te hebben aan opscholing van hun eigen medewerkers met deze bacheloropleiding. Ook hebben zij behoefte aan instroom van nieuwe medewerkers die deze bacheloropleiding hebben afgerond².

Opscholing eigen leraren

Uit de interviews en de enquête onder de werkgevers blijkt dat zij circa 23 eigen leraren per jaar deze opleiding willen laten volgen om een tweede graad of een extra bevoegdheid te behalen.

Instroom nieuwe leraren met deze opleiding

Uit de interviews en de enquête onder werkgevers volgt dat er een arbeidsmarktvrage naar nieuwe instroom is van ook ongeveer 23 leraren Nederlands per jaar die deze opleiding gevolgd hebben.

7.3 Arbeidsmarktbronnen

7.3.1 Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt

In de meest recente arbeidsmarktprognoses van Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA/AIS) wordt een beeld geschetst van de huidige en op middellange termijn te verwachten arbeidsmarktontwikkelingen.

Landelijke arbeidsmarkt

Beroepsgroepen

In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de te verwachten arbeidsmarktknelpunten voor beroepen die overeenkomen met de beroepen waar deze bacheloropleiding voor opleidt (bron: ROA/AIS, mei 2024).

Beroepsgroep	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Docenten algemene vakken secundair onderwijs	1.900 (0,3% per jaar)	12.700 (1,7% per jaar)	14.600 (2% per jaar)	Enige (0,9)

Bovenstaande ROA-gegevens tonen dat de te verwachten arbeidsmarktknelpunten voor beroepen die een relatie hebben met de beoogde opleiding door ROA als ‘enige’ getypeerd worden.

Opleidingstype

Hieronder worden de gegevens gepresenteerd van de voor de bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding relevante opleidingstype (bron: ROA/AIS, mei 2024).

Opleidingstype	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte baanopeningen tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITKP in 2028 toekomstige knelpunten
Bachelor - lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken	1.200 (0,2% per jaar)	25.900 (3,7% per jaar)	27.000 (3,9% per jaar)	37.100 (5,2% per jaar)	Vrijwel geen (1,08)

² Zie pagina 29 van het Arbeidsmarktonderzoek (bijlage 1).

ROA/AIS geeft aan dat er in Nederland vrijwel geen toekomstige knelpunten op de arbeidsmarkt zijn voor het algemene opleidingstype Bachelor - lerarenopleiding algemene en beroepsgerichte vakken. Echter, dit geeft een vertekend beeld, daar onder dit opleidingstype zeer veel (377) verschillende lerarenopleidingen vallen. Zo kent de regionale arbeidsmarkt (zie volgende alinea) wél een markt voor afgestudeerden van een bacheloropleiding onderwijs. Verder wordt in paragraaf 7.3.2 Overige arbeidsmarktbronnen aangetoond dat de vraag naar deze afgestudeerden wel degelijk significant is.

De regionale arbeidsmarkt

Opleidingstype	Regio	Verwachte uitbreidingsvraag tot 2028	Verwachte vervangingsvraag tot 2028	Verwachte instroom schoolverlaters tot 2028	ITA in 2028 toekomstige arbeidsmarkt situatie
Bachelor - onderwijs	Midden-Gelderland	0% per jaar	2,7% per jaar	3,3% per jaar	Redelijk (1,05)
Bachelor - onderwijs	Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	0,1% per jaar	2,8% per jaar	5,2% per jaar	Matig (1,13)
Bachelor - onderwijs	Twente	-0,2% per jaar	2,8% per jaar	3,3% per jaar	Redelijk (1,03)

In tegenstelling tot de landelijke arbeidsmarkt³, is de situatie op de regionale arbeidsmarkt voor afgestudeerden van de bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands wél gunstig. In alle regio's die Saxion bedient, is de toekomstige arbeidsmarktsituatie van deze afgestudeerden matig (Stedendriehoek en Noordwest Veluwe) tot redelijk (Midden-Gelderland en Twente). Dit duidt op een te verwachten arbeidsmarktcrachte.

7.3.2 Overige arbeidsmarktbronnen landelijk en regionaal

In tegenstelling tot ROA/AIS laten andere bronnen (zoals het ministerie van OCW, Centerdata en Voion) wel degelijk de forse crachte op de arbeidsmarkt voor afgestudeerden van de bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding **Nederlands** zien.

Ministerie van OCW verwacht in totaal 3800 fte tekort

In de brief van de ministers van OCW van 15 december 2023 genaamd 'Werken in het onderwijs'⁴ wordt aangegeven dat de tekorten bij de vakken Wiskunde en **Nederlands** nog steeds hoog blijven: 'Voortgezet onderwijs 5,8%, 3800 FTE tekort, waarvan 3,5% een «verborgen» tekort, dit zijn resultaten uit de eerste landelijke meting. (.....) Deze tekorten blijven naar verwachting komende jaren stijgen bij tekortvakken, zoals wiskunde en **Nederlands**'.

Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren verwacht 710 fte tekort, permanent tekortvak

In de Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren 2023⁵ wordt het volgende aangegeven: 'In geschatte aantallen actuele tekorten in fte's komt er een heel andere rangorde uit, waar **Nederlands** met 710 fte tekort koploper is, gevolgd door wiskunde met 500 fte'.

In hetzelfde rapport wordt aangegeven⁶ dat in het voorgezet onderwijs de tekorten meer per vak verschillend zijn. Permanente tekortvakken: **Nederlands**, Duits, Frans, Informatica, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en Klassieke Talen. Het tekort van **Nederlands** lijkt na 2027 procentueel af te nemen, maar omdat het een omvangrijk vak is zal dit in aantallen toch een groot probleem blijven.

³ ROA/AIS, mei 2024

⁴ Werken in het onderwijs, brief van de ministers van OCW van 15 december 2023 (zie bijlage 2, pag. 3)

⁵ Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren 2023, ministerie van OCW (bijlage 3, pag. 14)

⁶ Trendrapportage Arbeidsmarkt Leraren 2023, ministerie van OCW (bijlage 3, p. 15)

Centerdata: grootste tekorten bij (...) Nederlands 9,9%

Centerdata concludeert op 22 maart 2023 dat de tekorten het hoogst zijn bij onderwijstype vmbo-bk en het laagst bij het praktijkonderwijs. Ze zijn geconcentreerd rond een beperkte groep van vakken. De grootste tekorten werden gemeten bij de vakken techniek (20,5%), NASK (10,8%), informatica (10,3%), Duits (10,2%), economie (10,2%), **Nederlands** (9,9%), natuurkunde (9,7%), wiskunde (8,5%) en de beroepsgerichte vakken in het vmbo (7,4%).⁷

Centerdata: Tekort van 10,9% aan tweedegraadsleraren **Nederlands**

Onderstaande tabel van Centerdata toont dat er op 1 oktober 2023 in Nederland een tekort (als percentage van de totale werkgelegenheid) is van 10,9% aan tweedegraadsleraren **Nederlands**.⁸

Tabel 12: Tekorten aan tweedegraads leraren als percentage van de werkgelegenheid - vak

vak	formatie		regulier		vervanging		totaal
	werkgel.	werkend	open	verb.	open	verb.	
Aardrijkskunde	988	95,8%	1,0%	2,4%	0,5%	0,3%	4,2%
Biologie	1.337	95,7%	1,1%	2,2%	0,5%	0,6%	4,3%
CKV, kunstvakken	1.130	94,1%	2,3%	2,0%	1,2%	0,4%	5,9%
Duits	937	90,7%	3,5%	4,1%	0,9%	0,8%	9,3%
Economie (avo)	1.024	94,6%	1,5%	2,8%	0,8%	0,4%	5,4%
Engels	2.282	94,9%	1,5%	2,4%	0,5%	0,7%	5,1%
Frans	783	92,7%	2,3%	3,1%	1,1%	0,8%	7,3%
Geschiedenis	1.065	96,7%	0,9%	1,6%	0,6%	0,2%	3,3%
Informatica	155	89,3%	0,6%	8,3%	0,0%	1,7%	10,7%
Klassieke talen	59	89,3%	2,7%	5,8%	1,7%	0,5%	10,7%
Levensbeschouwing	307	90,7%	4,5%	3,4%	0,9%	0,6%	9,3%
Lichamelijke Opvoeding	963	92,7%	3,2%	1,8%	1,4%	1,0%	7,3%
Maatschappijleer	461	91,6%	2,6%	3,9%	0,6%	1,3%	8,4%
Natuurkunde	579	91,7%	1,9%	5,0%	1,1%	0,4%	8,3%
Natuurkunde/Scheikunde (NASK)	496	91,2%	2,9%	4,6%	0,4%	0,9%	8,8%
Nederlands	2.696	89,1%	3,4%	5,5%	1,0%	1,0%	10,9%
Scheikunde	308	94,3%	1,7%	2,3%	0,6%	1,1%	5,7%
Techniek (avo)	436	89,5%	2,7%	6,4%	0,7%	0,7%	10,5%
Wiskunde	2.698	92,2%	2,0%	3,9%	0,8%	1,2%	7,8%
Gezondheidszorg en Welzijn (avo)	205	93,5%	2,3%	1,9%	1,4%	1,0%	6,5%
Beroepsgerichte vakken vmbo	1.945	90,8%	2,7%	4,9%	0,9%	0,7%	9,2%
Overige vakken	1.812	96,6%	1,3%	1,1%	0,7%	0,3%	3,4%
totaal	22.667	93,0%	2,1%	3,4%	0,8%	0,7%	7,0%

Tekorten geraamd door Voion

In het voortgezet onderwijs is het beeld de afgelopen jaren redelijk consistent. Elk jaar weer worden tekorten voorspeld voor **Nederlands**, Duits, Frans, wiskunde, natuurkunde, scheikunde en de kleinere vakken informatica en klassieke talen. Nieuw in deze raming van Voion is echter dat er een oplopend tekort voorspeld wordt. Het verschil met de voorgaande raming is voornamelijk het gevolg van de raming van afgestudeerden aan de lerarenopleidingen voortgezet onderwijs die naar beneden is bijgesteld naar aanleiding van dalende instroom in de betreffende lerarenopleidingen.⁹

Voion: Onvervulde werkgelegenheid leraren per vak in regio Gelderland-Noord¹⁰

In de regio Gelderland-Noord wordt in totaal een lerarentekort verwacht van 148 fte in 2028. Dit tekort concentreert zich rondom specifieke vakken. Landelijk worden de grootste tekorten verwacht in de taal- en bètavakken. In regio Gelderland-Noord worden de grootste tekorten verwacht in **Nederlands**, wiskunde, Duits, Frans, scheikunde en natuurkunde.

Conclusie

Concluderend kunnen we stellen dat er, ook op langere termijn, nog steeds blijvende tekorten bestaan, op de arbeidsmarkt van leraren Nederlands zowel landelijk als in de regio's waarvoor Saxion opleidt.

⁷ <https://www.centerdata.nl/actueel/pilotmeting-brengt-lerarentekort-in-het-voortgezet-onderwijs-in-kaart#:~:text=Lerarentekort%20het%20grootst%20voor%20het%20vak%20techniek&text=Bij%20de%20laatstgenoemde%20tekorten%20gaat,het%20laagst%20bij%20het%20praktijkonderwijs>

⁸ Centerdata, Personeelstekorten Voortgezet Onderwijs, Peildatum 1 oktober 2023 (december 2023), (bijlage 4, p.19)

⁹ <https://www.voion.nl/publicaties/de-toekomstige-arbeidsmarkt-voor-onderwijspersoneel-po-vo-en-mbo-2023-2033/>

¹⁰ <https://www.voion.nl/onderwijsarbeidsmarkt/regio-in-beeld/gelderland-noord/>

8. Analyse bestaand aanbod en inschatting verwante instroom

In Nederland wordt een aantal tweedegraadslerarenopleiding Nederlands aangeboden. In onderstaand overzicht worden alle bekostigde opleidingen getoond, inclusief instroom per vorm.

Locatie	Hogeschool	Vorm	Instroom				
			2019	2020	2021	2022	2023
Leeuwarden	NHL Stenden Hogeschool	deeltijd	13	8	5	6	5
Leeuwarden	NHL Stenden Hogeschool	voltijd	17	8	7	5	7
Nijmegen	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	deeltijd	15	16	16	12	10
Nijmegen	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	voltijd	20	18	15	12	18
Sittard-Geleen	Fontys Hogeschool	deeltijd	5	5	7	<5	5
Sittard-Geleen	Fontys Hogeschool	voltijd	11	8	<5	5	7
Tilburg	Fontys Hogeschool	deeltijd	<5	10	13	15	9
Tilburg	Fontys Hogeschool	voltijd	10	14	9	12	11
Amsterdam	Hogeschool van Amsterdam	deeltijd	25	5	20	16	11
Amsterdam	Hogeschool van Amsterdam	voltijd	24	31	14	12	20
Zwolle	Christelijke Hogeschool Windesheim	deeltijd	0	0	0	<5	7
Zwolle	Christelijke Hogeschool Windesheim	voltijd	34	22	18	20	14
Utrecht	Hogeschool Utrecht	deeltijd	14	5	20	5	14
Utrecht	Hogeschool Utrecht	voltijd	14	10	10	12	11
Gouda	Driestar educatief	deeltijd	7	0	<5	5	<5
Gouda	Driestar educatief	duaal	7	<5	<5	<5	6
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	deeltijd	16	24	20	13	15
Rotterdam	Hogeschool Rotterdam	voltijd	26	20	22	23	16

Toelichting aantallen: in de databestanden van DUO worden alleen getallen weergegeven groter of gelijk aan 5. Om cellen te vertalen naar cijfers, is de volgende vertaling toegepast: alleen <5 blijft <5; <5 plus <5 wordt 5, <5 plus een getal is getal + 2, <5 plus 0 is <5.

Volgens de bovenstaande tabel hebben de huidige deeltijd bacheloropleidingen tweedegraadslerarenopleiding Nederlands de afgelopen jaren een instroom van 5 tot 20 studenten. De onbekostigde tweedegraadslerarenopleiding Nederlands van Saxion Next is niet in deze tabel opgenomen. Met gemiddeld 30 studenten per jaar levert Saxion Next, met haar huidige onbekostigde tweedegraadslerarenopleiding Nederlands, momenteel duidelijk de grootste bijdrage aan het totale aantal studenten. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt blijft het van groot belang een goed en nabij opleidingsaanbod te kunnen aanbieden. Deeltijdstudenten kiezen veelal voor een opleiding in de regio, alleen dan is het immers haalbaar werk, privé en opleiding te combineren. Het is daarom van groot belang om in het oosten van het land de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands te behouden, te verstevigen en te bundelen met andere lerarenopleidingen in de Lerarenacademie van Saxion. Bekostiging is hiervoor noodzakelijk, gezien het beëindigen van de landelijke experimenten rondom flexibilisering van het hoger onderwijs en bijgevolg het verplicht stopzetten van deze lerarenopleiding door Saxion Next, en de grote arbeidsmarktvraag in deze regio.

Gezien de locatie van Saxion in het oosten van het land en de tekorten op de arbeidsmarkt, is deze bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands een noodzakelijke aanvulling op het huidige aanbod.

De deeltijdse tweedegraadslerarenopleiding Nederlands van Hogeschool Arnhem en Nijmegen wordt in Nijmegen aangeboden. De afstand tussen beide locaties bedraagt bijna 70 kilometer, ongeveer 1 uur reistijd met de auto

buiten de spijtstijd. De conclusie is derhalve te rechtvaardigen dat bekostiging van de deeltijdse tweedegraadslerarenopleiding Nederlands geen invloed heeft op de instroom van de opleiding van HAN.

Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle, met ook een deeltijdopleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands, heeft aangegeven samen met Saxion te willen werken aan het vergroten van het aantal studenten dat deze opleiding heeft afgerond omdat alleen op deze manier de regionale arbeidsmarktvrage kan worden vervuld.

9. Noodzaak tot start nieuwe opleiding

De huidige tweedegraadslerarenopleiding Nederlands is onderdeel van Saxion Next, de particuliere hogeschool van de Stichting Saxion in Deventer. Het gaat om een onbekostigde en onvolledige bacheloropleiding. In het kader van experimenten flexibilisering hoger onderwijs heeft Saxion Next geparticipeerd in twee experimenten: 1) Werken met leeruitkomsten en 2) Accreditatie onvolledige opleidingen. Saxion Next was de enige hogeschool die meedeed aan het tweede experiment. Voor dit experiment was dus onvoldoende belangstelling om hiervoor een wetswijziging door te voeren. Het gevolg is dat accreditatie van onvolledige opleidingen niet in de WHW komt en het aanbod van de onvolledige tweedegraadslerarenopleiding Nederlands, niettegenstaande de opleiding onlangs weer geaccrediteerd werd tot 2030, stopt.

Saxion wil deze tweedegraadslerarenopleidingen, mede op vraag van het werkveld, graag in Deventer behouden. Immers, de opleiding heeft sinds de start in 2007 in Deventer haar bestaansrecht aangetoond; er is altijd voldoende instroom, de opleiding wordt gekenmerkt door een sterk profiel en goed gewaardeerd door studenten, (NSE 8.1), Keuzegids 2024 Kwalificatie 'Topopleiding', alumni, werkgevers en NVAO. Tenslotte betreft het niet een nieuwe opleiding, maar het behoud van de bestaande tweedegraadslerarenopleiding Nederlands voor Saxion. Dit is ook de reden dat deze opleiding niet als een opleidingsvariant binnen het bestaande aanbod van Saxion kan worden ondergebracht. Het betekent wel dat deze opleiding bekostigd en daarom ook volledig moet worden. Op deze manier blijft deze succesvolle opleiding bestaan en ontstaan er tevens meer en andere bijkomende mogelijkheden.

Zoals beschreven willen we deze tweedegraadslerarenopleiding Nederlands onderbrengen in de deeltijd Lerarenacademie van Saxion in Deventer. Samen met de Pabo en de tweedegraadslerarenopleiding wiskunde ontstaat dan een brede lerarenacademie voor deeltijdstudie voor onderwijsprofessionals én voor zij-instromers in het onderwijs. Hierdoor wordt samenwerking, afstemming en uitwisseling tussen de vakgroepen Nederlands en wiskunde met de Pabo en andere tweedegraadslerarenopleidingen vanzelfsprekend en zal dit leiden tot een kwaliteitsimpuls voor alle opleidingen.

De Lerarenacademie is een uniek concept, waarbij op termijn ook andere deeltijdopleidingen kunnen aansluiten, zoals een Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG), eerstegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde en andere lerarenopleidingen. In de brede Lerarenacademie bestaat voor alle opleidingen een brede generieke kennisbasis (pedagogisch-didactisch), een keuze naar schoolsoort (voor deze aanvraag primair onderwijs – voortgezet onderwijs) en een keuze naar vak (voor deze aanvraag Nederlands). Belangrijke voordelen zijn dat studenten zich kunnen oriënteren op een schoolsoort en vak. Zij kunnen (keuze)modulen volgen bij andere opleidingen van de Lerarenacademie.

Omdat de opleidingen in Deventer onder één dak zitten is het voor studenten stimulerend om, in relatief korte tijd, ook een tweede bevoegdheid te halen (bijvoorbeeld een docent met een pabo-achtergrond die de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands verkort gaat doen). We verwachten door dit concept van samenwerking en afstemming van opleidingen meer studenten te enthousiasmeren voor een lerarenopleiding in het algemeen en voor de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands in het bijzonder.

Deze organisatievorm maakt dat de beoogde tweedegraadslerarenopleiding uitstekend kan worden aangeboden door Saxion en minder door een andere hogeschool. Juist vanwege dit concept wensen zowel Windesheim en HAN met Saxion te gaan samenwerken. Saxion is met deze Lerarenacademie de cruciale partner om deze samenwerking met Windesheim en HAN op te starten en mede vorm te geven in het midden en oosten van Nederland.

Saxion heeft het concept van de Lerarenacademie deeltijd, waar de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands deel van uitmaakt, gepresenteerd aan rectoren uit het voorgezet onderwijs die in Twente het netwerk 'Stedenband' vormen. Veel van onze afgestudeerden vinden hun weg naar de scholen van de Stedenband. In een gezamenlijke verklaring stellen zij: "Als werkgevers van de Stedenband-scholen ondersteunen wij dit initiatief van harte. We denken dat de Lerarenacademie van Saxion met de tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde van toegevoegde waarde is voor de regio Twente." De ondertekende steunbetuiging¹¹ van deze 14 scholengemeenschappen is als bijlage 5 opgenomen.

Tenslotte is de herkomst van onze huidige studenten tevens een noodzaak om de huidige onbekostigde opleiding om te zetten naar een bekostigde opleiding. Saxion heeft een eigen verzorgingsgebied ten oosten van Deventer. Dat is de regio waar Saxion sterk geworteld is en waar dus ook de meeste studenten vandaan komen. Bijlage 6¹² toont de herkomst van onze studenten. Deze studenten zullen niet zomaar naast hun werk- en privésituatie naar Zwolle (Windesheim) of naar Nijmegen (HAN) afreizen.

Concluderend

We kunnen concluderen dat er een noodzaak is tot het starten van deze nieuwe bekostigde opleiding in Deventer. Het toelaten van deze opleiding in het onderwijsbestel heeft geen nadelige gevolgen voor de instroom in bestaande bacheloropleidingen. Ook kunnen we concluderen dat in deze regio Saxion een zeer sterke positie heeft om deze bacheloropleiding tweedegraadslerarenopleiding Nederlands aan te bieden als een bekostigde opleiding.

10. Aansluiting instellingsprofiel

Saxion is een kennisinstelling met de focus op het oosten en midden van Nederland. Met uitstekend onderwijs en toegepast onderzoek staat Saxion ten dienste van de samenleving en streven we naar het leveren van maximale waarde voor studenten en ons werkveld. We leiden op voor de banen van nu en de toekomst.

Op onze locaties in Enschede, Deventer en Apeldoorn bieden we een breed palet aan onderwijs en succesvol praktijkgericht onderzoek. Saxion is sterk geworteld in en verbonden met de regio en een belangrijke aanjager van sociale en economische ontwikkeling. Samen bouwen we aan de toekomst van de regio, een regio die te maken heeft met krimp en vergrijzing.

In haar strategisch plan 'Toekomst schrijven 2020- 2024' geeft Saxion aan te willen uitgroeien tot een University of Applied Sciences die bijdraagt aan een veiligere, gezondere en betere wereld¹³. Het onderwerp van het strategisch beleid vanaf 2025 is 'Talent voor de toekomst'¹⁴. Saxion neemt zich voor om aan onze regio 'het talent voor de toekomst te leveren om te bouwen aan een duurzame, digitale en veilige samenleving'. Dit wenst zij te realiseren middels vier bewegingen. Eén van die bewegingen is het aanbieden van een breder opleidingsaanbod, met hierbij ook aandacht voor kleinere opleidingen, passend bij de arbeidsmarktvaart van de regio. Tevens geeft Saxion expliciet aandacht aan het vraagstuk hoe zij – gezien die arbeidsmarktbehoefte – deeltijdstudenten beter kan bedienen.

Binnen deze strategie past het ook om in te zetten op het aanbieden van onderwijs dat bijdraagt aan het oplossen van de actuele maatschappelijke vraagstukken van bedrijven en instellingen in de regio, met keuzemogelijkheden voor persoonlijke talenten en capaciteiten en het stimuleren en faciliteren van een leven lang leren en ontwikkelen. Daar heeft Saxion al heel lang ervaring mee: reeds sinds 1877 verzorgt Saxion de lerarenopleiding Basisonderwijs. Deze opleiding en de tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde vormen straks samen de Lerarenacademie. Op termijn sluiten hier ook andere lerarenopleidingen bij aan, zoals beschreven in paragraaf 3.1.

¹¹ Bijlage 5: Steunbetuiging Stedenband-scholen

¹² Bijlage 6: Herkomst studenten tweedegraadslerarenopleiding Nederlands, Saxion Next.

¹³ <https://www.saxion.nl/over-saxion/visie/strategisch-plan>

¹⁴ De nieuwe strategie van Saxion 'Talent voor de toekomst, Strategische agenda 2025 – 2030' wordt in september 2024 gepubliceerd op www.saxion.nl

De tweedegraadslerarenopleidingen passen in dit breed palet aan onderwijs en sluiten aan op de behoefte van de regio. Ze voorzien in een arbeidsmarktbehoefte, versterken het onderwijs in de regio en dragen bij aan de verdere professionalisering van docenten. Saxion Next heeft afgelopen jaren kwalitatief goed deeltijdonderwijs geleverd en substantieel bijgedragen aan voldoende en goed opgeleide docenten voor onze regio. Dat wensen we te continueren door voor deze opleiding bekostiging aan te vragen.

Via het lectoraat Vernieuwend Onderwijs van de academie geeft ook de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands uitvoering aan de onderzoekagenda van Saxion. De speerpunten waarop het lectoraat zich richt zijn: vorming, anders organiseren en onderwijs en technologie. Studenten kunnen afstuderen binnen deze speerpunten en bijhorende thema's. Het onderzoek wordt doorgaans in co-creatie met de onderwijspraktijk en de lerarenopleiding verricht en is overwegend ontwerpgericht van aard. Het onderzoek sluit aan bij de (wensen van de) praktijk en de resultaten worden toegankelijk gemaakt voor de praktijk en het curriculum van de lerarenopleidingen. Op deze manier wordt een sterke binding gecreëerd tussen het lectoraatonderzoek, studentonderzoek en de schoolpraktijk.

Landelijk zijn er acht andere hogescholen die een tweedegraadslerarenopleiding Nederlands aanbieden:

Christelijke Hogeschool Windesheim	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Hogeschool Rotterdam	Hogeschool Utrecht
Hogeschool van Amsterdam	NHL Stenden Hogeschool
Driestar educatief	Fontys Hogeschool

In de instellingsprofielen van al deze hogescholen valt er wel een relatie te leggen tussen de strategie van de instelling en het aanbieden van een tweedegraadslerarenopleiding Nederlands.

De tweedegraadslerarenopleiding Nederlands past echter beter bij Saxion vanwege:

- de gerichtheid op de eigen regio, daarmee niet alleen verwijzend naar haar regionale werkveld; ook de specifieke gerichtheid op haar instromende regionale studenten is van meerwaarde;
- haar nadrukkelijke focus op deeltijdonderwijs;
- haar jarenlange ervaring met lerarenopleidingen in het algemeen en met de tweedegraadslerarenopleiding Nederlands in het bijzonder;
- het unieke concept van de samenwerkende lerarenopleidingen binnen haar Lerarenacademie;
- haar bijdrage aan het verminderen van het lerarentekort. De huidige instroom van gemiddeld 30 studenten per jaar, betreft een onbekostigde opleiding. Deze studenten kiezen desondanks toch voor Saxion en niet voor een ander hogeschool. Als Saxion deze opleiding niet meer aanbiedt, droogt de uitstroom op en komen er minder afgestudeerden op de arbeidsmarkt van deze tekortsector.

11. Afstemming en samenwerking

Hogeschool Windesheim

Op 18 december 2023 hebben [REDACTED], directeur van de Academie voor Pedagogiek en Onderwijs en [REDACTED], opleidingsmanager van de Tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next gesproken met [REDACTED], directeur Educatie van Hogeschool Windesheim [REDACTED]. Het gesprek werd in Deventer gevoerd en was op verzoek van Saxion. Het onderwerp was de Toets Macrodoelmatigheid voor de Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde.

Hogeschool Windesheim kan zich goed indenken dat Saxion nu de stap richting bekostiging maakt. Voor Windesheim is het opleiden van leraren voor het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs een regionale opdracht. Het betreft hier een breder vraagstuk waar we als hogescholen samen een antwoord op moeten vinden. De behoefte van het werkveld moeten we daarbij goed voor ogen hebben. Zo kunnen we werken aan voldoende en goed opgeleide leraren.

Beide partijen hebben besloten om een convenant op te stellen waarin de samenwerking op het gebied van lerarenopleidingen tussen beide hogescholen wordt beschreven. Dit voornemen is intern bij Windesheim besproken. Uitkomst is dat er vanuit Windesheim geen negatieve zienswijze komt.

Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN)

Op 20 maart 2024 hebben [REDACTED], directeur van de Academie voor Pedagogiek en Onderwijs en [REDACTED], opleidingsmanager van de Tweedegraadslerarenopleidingen van Saxion Next gesproken met [REDACTED] en [REDACTED]. Zij zijn respectievelijk directeur van de Academie Educatie en academiemanager van de lerarenopleidingen. Het gesprek werd online via Microsoft Teams gevoerd en was op verzoek van Saxion. Het onderwerp was de Toets Macrodoelmatigheid voor de Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde.

Voor HAN is het duidelijk waarom we de opleiding om willen zetten naar bekostigd onderwijs. We kijken terug op een prettig gesprek met wederzijds begrip. HAN heeft vervolgens aangegeven te begrijpen dat Saxion haar onbekostigde opleidingen wenst te laten bekostigen. Gezien de huidige instroom enerzijds en de vraag op de arbeidsmarkt anderzijds is dit een landelijk vraagstuk dat in samenwerking dient te worden aangepakt.

Lerarenopleidingen moeten meer samenwerken dan elkaar beconcurreren; we gaan en blijven daarom in gesprek met elkaar.

Wel geeft zij aan in een mail van 5 juli 2024 (mail van [REDACTED], lid CvB, [REDACTED] dat zij een zienswijze gaat indienen omdat zij van mening is dat een overloop van studenten van HAN naar Saxion kan plaatsvinden.

Saxion concludeert echter op basis van studentendata (zie bijlage 6) dat het merendeel van bij haar instromende deeltijdstudenten niet uit de regio van Nijmegen komt en dat de keuze voor het volgen van deze opleiding bij HAN voor deze deeltijdstudenten geen reële optie is.

Bijlagen

Nummer	Bijlage
1	Hogeschool Saxion – Arbeidsmarktonderzoek Tweedegraadslerarenopleidingen Nederlands en wiskunde – 21 juni 2024 Tien organisatieadvies
2	Werken in het onderwijs, brief van de ministers van OCW van 15 december 2023
3	Tendrapportage Arbeidsmarkt Leraren 2023, ministerie van OCW
4	Centerdata, Personeelstekorten Voortgezet Onderwijs, Peildatum 1 oktober 2023 (december 2023)
5	Steunbetuiging Stedenband-scholen
6	Herkomst studenten tweedegraadslerarenopleiding Nederlands, Saxion Next.